

Dr. Kolláth György

1789. óta európai polgári jogelv, hogy minden ember szabadnak és egyenjogúnak születik. Azóta hozzátesszük: mindenkinek egyenlő méltósága van. Erről mit sem tud az a kisfiú, aki a börtönben született és eddig egy percet sem tölthetett „szabad” levegőn. Csak a mama az elítélt, de a gyerek a „káló”. A csecsemő tartásra, gondozásra, felügyeletre szorul, de felette a bv. nem rendelkezhet. Mégis megteszi. Ez a család személyiségi jogi perének az

alapja. Az alperes a büntetés-végrehajtás (bv.), de a háttérben a megtorlást abszolutizáló kormány-politika áll. Az, amely a legutolsó parlamenti napon (február 26-án), „szűk baráti körben”, ellenzék nélkül, ám azt támadva élesen lehurrogta a közkegyelemről szóló (ál)híreket. Másfél évtizede elviszem börtönlátogatásra a diákokat, akik tudják, hogy nem állatkerbe, nem is gettóba jöttek. Döntő mértékben józan, felkészült szakemberek a büntetés-végrehajtási vezetők. Érzékeltetik, az ötvenes évek szlogenje ez volt: Ne csak őrizd, gyűlöld is az elítéltet! Ma rossz körülmények vannak, de szakmai gyűlölködés nincs. Nem jó azonban, ha – meglátásom szerint - a nagypolitika lefelé fordított hüvelykujjal tekint a börtönök népére. Nem szereti a „kényeztetést”. Az empátiát női szeszélynek (sem) tartja. Néha ez jön ki belőle.

A magyar jog szerint a kisfiú jogképes, jogalany, de koránál fogva még nem cselekvőképes. Nem vehetne pl. magának fagylaltot. De alkotmányos jogai semmivel sem kisebbek az igazságügy-miniszterénél. Sőt. A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsődrendű kötelessége. A bv. és az igazságügyi tárca az államot jelenti. A 7 hónapos fiú pedig – koránál fogva – nem lehet képviselő, de „kortalan” jogait nem csorbíthatnák. Őt sem lehetne méltóságától önkényesen megfosztani, embertelen, megalázó elbánásnak alávetni, szabadságát és személyi biztonságát törvényes ok és eljárás nélkül elvonni. Az Alkotmányt itt szó szerint idézem: „A Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családjá, az állam és a társadalom részéről arra a védelemre, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges” /67. §./ Társul ehhez családjogi törvény, gyermekvédelmi törvény, gyermekjogi charta, s ezekben egy alapeszmény: a gyermek érdeke mindenkinek felett. Más a papírforma, más az élet.

A kibúvót kereső hatalom nem talál szabályt a rendhagyó esetre, s ezért zsigerből tilt, korlátoz, megítél: istent játszik. Mondván: ha a körlet-rendben nincsen „bébijog”, akkor az nem is létezik!? Nem így van. Két elv adna eligazítást. 1.) Még az elítélt sem válik a bv. teljes kiszolgáltatottjává, amikor „ül”, pusztán számos joga törvény alapján korlátozható. Ám amire nincs legitím rendszabály, az még neki is szabad. 2.) A bv-nek alá nem rendelt gyermek esetében pedig nem tilalomfa, hanem alkotmányos védelem és támogatás következnek.

Militarizálni vagy civilizálni akarunk-e: ez itt a kérdés.

Cím
A Rab Bébi
Dátum
2002.02.27.